

Festivalové

NOVINY

3

V.
divadelníBAF!

Divadelníci jsou magická deviace

Druhou lektorkou, která se mi dostala do spárů, je Eva Spoustová, herečka, dabérka a pedagožka.

Jak se ti jako profesionálce hodnotí amatérská divadla?

V zásadě je to stejné. Jen si myslím si, že si amatéři nezaslouží tak tvrdou kritiku jako profesionálové, protože jsou to lidé, kteří se obětují v zájmu celku. To zaslouží velikánskou úctu a respekt. Kdežto profesionál to dělá za peníze, a tak se musí snažit dělat ty věci nejlíp, jak je to možné. Snažím se věci při rozborech říkat nějakou formou, která je lépe snesitelná, ale jinak jsou pro mě ta kritéria stejná.

Má amatérské divadlo nějaký kámen úrazu, který lze vypořizovat u většiny souborů?

Záleží, ze kterého konce tohle téma začneš brát. Každý má základní metu jinde a myslím, že jestli je něco složitější, tak jsou to někdy příliš dominantní šéfové souborů. Když mají nějakou velmi tvrdou vizi a mají pro sebe zvolenou jenom jednu cestu, je složité přijímat nové nápady nebo o tom jakkoliv diskutovat. Myslím, že se to i pozná ve způsobu, jakým fungují herci na jevišti – podle způsobu, jakým fungují, jestli jsou svázáni. Je samozřejmě důležité, proč to ti lidé dělají. Někdy to lidi dělají proto, aby si dobře zapařili, a to je taky poznat. Pak jsou lidé, kteří podlehnou zvlášti někomu, kdo s nimi manipuluje, což je ta nejhorší možná varianta. A pak to dělají lidé, které to baví a obohacuje jim to život, a vzácně se sejdou kolem někomu, kdo je schopný je stmelovat. Všichni do toho dávají maximální možné investice ve svém volném čase, což je z pohledu dnešní společnosti zaměřené na finance taková magická deviace.

Myslíš si, že je něco, co amatérským divadelníkům ani říkat nemůžeš?

Já bych řekla, že ne. Myslím, že jakýkoliv člověk může říct komukoliv úplně cokoli, rozhodující je ta forma. A něco neříkat znamená být ve lži, ale lidi od divadla zajímá maximálně pravda. To bych měla pocít, že se zpronevěřuju něčemu důležitému.

Je na amatérském divadle něco, co vyhledáváš a třeba i nenacházíš u profesionálních divadel?

Já jsem vůbec nevěděla, že existuje amatérské divadlo, kolik je v tom lidí a jaké věci v tom nalézají, jak se navzájem znají. Jsem si vědoma některých limitů, které to má, ale zároveň potkáš lidi, kteří by mohli být okamžitě profici a kteří mají osobité vidění světa a velkou fantazii. Ale jinak to nedělím, je zkrátka dobré divadlo a blbě divadlo, ať je amatérské, nebo profesionální.

Ty učíš budoucí herce. Vnímáš rozborů stejně, jako výuku, nebo je to jiné?

Já jsem na ty žáky mnohem brutálnější, protože za ně cítím osobní zodpovědnost. Zprv je vizitka toho, kdo je učí, a za druhé jsou zvyklí, že to, co jim říkáme, jim říkáme s maximální důvěrou v jejich osobnost a touhou jim pomoci, ne je poškodit. Musí vědět, že jimi nemanipuluje, a potom jim můžeš říct cokoli.

Co se ti na BAFu líbí nejvíce a co naopak nejmenší?

Po těch dvou dnech si zatím myslím, že BAF pořádá skupina naprostých šilenců, kteří to dělají proto, že je to baví. Mám takový pocit velmi bezpečného punku, jako že je všechno možné, a to je hrozně hezký. Skoro jako bych byla pozvaná k někomu domů na návštěvu, jako se dřív třeba pořádaly literární salony, kde se sešli známi.

— Petra Coufalová

divadelníBAF! Den druhý

V pátek, s očekáváním víkendu, plní elánu a pořád v dobré náladě, jsme se sešli již ráno v deset dopoledne, nejenom díky menší změně v programu. Namísto původního večerního představení se z krátké hry stala dopolední otevíračka. Hrál Kabaret Sauvignon z Brna svůj Výběr z hrozných, v zastoupení mimo jiné včetně tří členů našeho týmu, Sáši, Matěje a Peti, kdy ačkoliv se vše odehrálo „vsedě“ a trvalo pouhopouhých pět minut, všichni přítomní se navýsost bavili, a dobrá nálada jim zůstala i po zbytek dne, který celkově utekl mnohem rychleji, než bychom si přáli. Zdálo se, jako by sotva dohráli, a už se na plac chystalo divadlo Bez Pravidel se svými Švestkami a bermudským trojúhelníkem, zatímco se do budovy stále trousili další a další diváci, jež se přišli na dnešní představení podívat. To nejlepší nás však teprve mělo čekat. Osmá hodina večer už dávno odbila, představení mělo dávno začít, a přesto jsme ještě nespočetněkrát slyšeli větu: „Už začali hrát?“ Nezačali. SemTamFór ze Slavičína si dali malinko načas, a bylo opravdu načas čekat. Malý sál v patře byl téměř plný, atmosféra se dala krájet. Babelův Bábel polapil všechny, a i po jeho skončení bylo v hodinové debatě, poslední toho dne, hodně o čem diskutovat. Že se druhý den opravdu vydařil, ačkoliv se představení odehrála pouze tři, svědčí i fakt, že většina diváků zůstala až do samého konce, a i pak se horlivě diskutující pomalíčku brali k odchodu do deštivé noci, přemýšlíc, co vše se odehraje třetí den.

— Dominika Jurášová

Tiráž

šéfredaktor: Matěj Málek

grafika a sazba: Matěj Málek

redaktoři: Alexandr Průša, Matěj Málek, Šárka Gardo, Dominika Jurášová, Petra Coufalová, Tereza Rybová, Karolína Pavlová

fotograf: Petra Coufalová, Bára Vostálová

Podpořili nás

HOST

varhopp

Scala
univerzitní
kino

BRNĚNSKÝ
deník rovnost

COPY GENERAL

Reflexe

Moje lavička? Nejdřív prachy, potom loutky

////////// Divadlo Bez Pravidel

Hra Moje lavička!... opět nejde o hru postavenou na zá-
vratném či strhujícím ději, spíše na hereckém kouz-
lu protagonistů, jejich charismatu, a to by šlo s jistou
nadsázkou napsat i o loutkách. Inscenaci jsem viděl
poněkolkáté, tedy mohu srovnávat, pokaždé byla
o dost jiná, což je jí jako částečně improvizované ke cti, pokaždé bavi-
la, leč pokaždé stejná mi přišla místa hodná dotažení. Příběh je
protkán několika vystoupeními z rolí, vlastně nad příběhem světa loutek
se odehrává příběh mezi jejich vodiči, různě se popichují a naštávají se
na sebe. Přejde mi však, zejména pokud se tyto scénky odehrávají beze
slov, že není vždy poznat, oč se jedná, proč se kdo naštvál, kdo komu
co oplácí, což je škoda. Rozborový seminář se potom zamě-
řoval jednak na tempo hry, které rozhodně nespěchá, a na některé de-
tails, jejichž dotažení by hře mohlo pomoci; například když pro dědečka
a psa je loutka klasickou marionetou, kdežto loutka ptáčka je jen výstri-
žek z kartonu a jeho let tak vlastně není letem. Stejně tak, že by působilo
mnohem lépe, kdyby vztah, který se odvíjí mezi herci, nějak postupoval
i dějem, který hrají s loutkami. Káťa Baranowska pak oce-
nila, že soubor hraje s marionetami, které dnes stojí spíše stranou zá-
jmu, a že i za použití loutek z neklasičtějších vzniká zajímavá, svérázná
a svěží inscenace.

—Alexandr Průša

Výběr z hrozných: Kolik hlav, tolik syslu

////////// Kabaret Sauvignon

Je druhý večer festivalu a my vzpomínáme na loňský ro-
čník — na divadlo DUO PODprůměrných a jejich Kandidá-
ta. Politika, prezidenti, kandidáti na prezidenty... očividně
velmi oblíbené téma. Zvláště pro domácí divadlo Kabaret
Sauvignon, které se vyžívá v kritice dnešní doby, v ironii,
v drsném humoru. Stačí přidat špetku životních moudr (kterých má je-
den z kandidátů v zásobě víc než dost) a máme na světě výbornou talk
show. Už v úvodu nás režisér Sáša upozornil na nedokonče-
nost díla. Na jakousi pracovní verzi. Nebyla to sice premiéra — tu her-
ci měli na prvním festivalovém předvečeru předBAF! 8. 10. 2015 — nic-
méně jisté obavy a lehká nervozita u herců panovala. Můžeme však jen
smeknout před nimi za to, že našli dost odvahy na to předvést svou leh-
ce nedokončenou věc před lektory, před diváky, na svém vlastním festi-
valu. Ostatně i o tomto festival je. Lektoři jsou pozváni hlavně proto, aby
s herci diskutovali o jejich hrách. Aby jim případně dali rady. Zde se pří-
padné rady mohly uplatnit již v prvopočátku. Odpustíme-li di-
vadlu, že představení bylo z jedné třetiny autorským čtením, předvedl
Kabaret Sauvignon parádní podívanou. Vlastně spíše poslyšenou vzhle-
dem k tomu, že herci celých 10 minut seděli. Obecenstvo se každopád-
ně dobře bavilo — nalézalo v představení nejen odlehčené podobenství
s dnešní mediální a politickou situací, ale taky lehkou absurditu celé de-
baty. Všechny počáteční obavy byla ale zbytečné. Herci sklídili úspěch
i u lektorů, kteří jim dokonce doporučili, aby své představení nedělali de-
setiminutové, ale třeba hodinové! Aby scénky více rozpracovali. Jedno-
duše, aby to brali vážně a profesionálně. Nuže, můžeme se jen těšit na
další příležitost vidět Kabaret Sauvignon v plné parádě.

—Karolína Pavlovková

Babelův Bábel: Nikdo ti neporozumí

////////// SemTamFór

Odcizení, systém vládne všemu, systém je ve všem, sys-
tém myslí na naše blaho, systém jsme my všichni ač in-
dividuality. Na scéně dochází k manipulaci se scénářem,
s informacemi, manipulaci myslí, manipulaci emoce-
mi. Cenzorský zásah střídá cenzorský zásah, aby byla
celá země jednotná v řeči a v činech. Probíhá metahra s textem, přízná-
ní scénáře, příznání vypravěče. Scénář je přepisován v přímém přeno-
su, probíhá instantní cenzura, zásahy slouží vyprávění. V samém závěru
přichází uvědomění, že celé publikum přemýšlí nad tím samým, ale stá-
le si zachovává svou individualitu, že celé divadlo je vlastně manipula-
cí. Metahra je dokončená, byť se nemohu zbavit dojmu, že byla do velké
míry iluzorní, že mi byla vnucena. Nejsem schopný se rozhod-
nout zda životopisné prvky ze života Isaaka Emmanueloviče Babela
slouží poselství představení nebo naopak. Přemýšlím, co si ze hry od-
nést? Co je jejím smyslem? Poněkud mi chyběl klíč. Bábel je trefný, zma-
tení jazyků funguje dokonale. Překážku pro mě představoval chybějící
kontrast, důraz je na všem, důraz je neměnný. Monotónnost předne-
su dosahuje vrcholu v situaci, kdy bachaři po Bábelovi požadují nadše-
ný přednes a dočkávají se třikrát stejné intonace. Potřetí jsou uspokoi-
jeni aniž bych jako divák pocítil nějakou gradaci nebo jakoukoliv změnu
v přednesu. Ale to můžeme brát i jako formu vzdoru proti totalitní auto-
ritě. Jen kdybych ústřední postavě ve všech momentech věřil, že rozu-
mí tomu, co říká. Na druhé straně oceňuji symboliku ve vrstve-
ní autorit. Individualita, autorita, vypravěč, systém — hlas shůry. Bábel
píše deník ve své cele, bachaři mají moc nad jeho životem, vypravěč, až
bachaři zvolen z lidu, s nimi manipuluje a systém jako deus ex machi-
na zasahuje hlasem do všeho. Hierarchizace totalitní společnosti, bu-
dování systému. V nastálých situacích dochází k přetahování o moc.
V samotném závěru je dobojováno, vypravěč získává uniformu, bacha-
ři své ztrácí, jeho pozice je utvrzena. Ovšem z Babelova života
se nakonec dozvíme minimum, jen několik útržkovitých informací z růz-
ných deníkových zápisů a válečných historek. Hra se ale jmenuje Babe-
lův Bábel, jeho postava se ztrácí ve zmatení jazyků, ve zmatení informa-
cí, v manipulaci. A to vlastně může být vnímáno jako poselství hry. Jak
snadné je zapadnout v historii. Na druhé straně „interpretace je na ces-
tě k odstranění“.

—Matěj Málek

21. listopadu, sobota	22. listopadu, neděle
11:00–11:45 // velký sál DIVADLO (bez záruky) PRAHA: O básníkovi	11:00–11:50 // malý sál Spolek DivOch (Sobotovice): Rudý nos aneb Noví lidé
12:00–12:25 // malý sál PF! (Praha): Tik tak	12:10–13:10 debata (KUK, DivOch)
12:45–13:45 debata (Bez záruky, PF)	13:10–14:10 // velký sál Zpátečníci + kapela Magnetikum (Praha): Záři(o)vá romance
13:45–14:45 oběd	14:30–15:00 // malý sál P.U.D. (Brno): Pracák
15:00–16:15 // malý sál U Trhlé divadlo (České Budějovice): Amant	15:20–15:50 // velký sál Wong-hou (Brno): My děti
16:30–16:55 // velký sál Divadlo Bez Pravidel (Brno): Dálce v dlani	16:00–17:30 debata (Zpátečníci, P.U.D., Wong-hou)
17:20–18:00 // malý sál Teatr Cokolwiek (Kędzierzyn-Koźle, Polsko): Kto otworzy drzwi?	

18:30–20:00 debata (U Trhlé, Bez Pravidel, Cokolwiek)
20:15–21:00 KUK! // velký sál (Praha): Jídelna, aneb Vařím, vařím, vaříme